

Sygn. akt I ACz 865/16

POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym :

	Przewodniczący:	Prezes SA Marek Klimczak

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2016 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **P. K. i D. K.**

przeciwko (...) **S.A. z siedzibą w Ł.**

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda **D. K.**

na postanowienie Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 20 czerwca 2016r. sygn. akt I C 410/16

po s t a n a w i a:

z m i e n i ć zaskarżone postanowienie (pkt III) o tyle, że zwalnia powoda D. K. od opłaty sądowej od pozwu w całości.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 czerwca 2016r. Sąd Okręgowy w Przemyślu zwolnił powoda P. K. z opłaty sądowej od pozwu, oddalając wniosek tego powoda w pozostałej części (pkt I i II) oraz oddalił w całości wniosek powoda D. K. o zwolnienie od kosztów sądowych (pkt III).

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy ustalił, że powód P. K. prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z małoletnim synem D. K., uzyskuje miesięczny dochód w wysokości 1.680 zł miesięcznie, posiada dom o pow. 80 m² w stanie surowym oraz nieruchomość o pow. 25 arów, a osiąmane dochody na bieżąco pożytkuje na potrzeby utrzymania siebie i małoletniego syna, przy czym syn posiada uprawnienie do renty rodzinnej w kwocie 800 zł miesięcznie i w tym zakresie partycypuje w kosztach utrzymania siebie i rodziny. Miesięczne stałe wydatki powodów wynoszą ponad 2.000 zł. Małoletni powód D. K. poza dochodem z renty rodzinnej w kwocie 800 zł posiada zgromadzone na rachunku bankowym oszczędności w kwocie 20.000 zł.

Po dokonaniu analizy sytuacji materialnej powoda P. K. Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że nie jest on w stanie uiścić opłaty sądowej od pozwu w kwocie 7.803 zł, jednakże ze względu na fakt, iż posiada on stałe źródło dochodu a także, iż małoletni D. K. partycypuje w kosztach swojego utrzymania kwotą 800 zł miesięcznie – jest on w stanie ponieść pozostałe koszty. Z kolei małoletni D. K. z uwagi na posiadane oszczędności w kwocie 20.000 zł jest w stanie ponieść koszty sądowe w całości.

Zażalenie na powyższe postanowienie w części jego dotyczącej wniosł powód D. K. domagając się zmiany tego postanowienia przez zwolnienie go od opłat od pozwu.

W uzasadnieniu zażalenia wskazano, że środki zgromadzone na rachunku bankowym powoda D. K. pochodzą z wypłaconych przez ubezpieczyciela świadczeń i są przeznaczone na zabezpieczenie przyszłości powoda. Opłata sądowa od pozwu przekracza połowę tych środków. Z uwagi na fakt, że małoletni powód pozostaje na utrzymaniu rodziców decydująca dla oceny jego możliwości finansowych jest sytuacja majątkowa tychże rodziców. Skoro, zaś ojciec małoletniego powoda został zwolniony od opłaty od pozwu własnego wynoszącej 7.803 zł, to nie jest on w stanie ponieść również opłaty od pozwu małoletniego powoda D. K. wynoszącej 11.000 zł.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Nie ulega wątpliwości, że strona przygotowująca się do procesu sądowego powinna być świadoma wydatków związanych z tym przedsięwzięciem, stąd powinna się do niego przygotować przez poczynienie oszczędności i ograniczenie innych wydatków, które nie są niezbędne (orzeczenie SN z dnia 24 lipca 1980 r., I CZ 99/80, LEX nr 8257; z dnia 24 września 1984 r., II CZ 104/84, LEX nr 8257; oraz z dnia 14 października 1983r., I CZ 151/83, OSNCP 1984, nr 5, poz. 82).

Rzecz jednak w tym, aby zapatrywanie powyższe zostało należycie odniesione do realiów konkretnej sprawy. Słusznym jest, bowiem postulat, aby rozpoznawanie wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych opierało się na podejściu pragmatycznym, unikającym skrajności i uwzględniającym, na ile to możliwe, realia konkretnej sprawy.

Jeśli idzie o rozpoznawaną sprawę, rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego oznacza, że małoletni powód D. K. byłby zobowiązany do uiszczenia wszystkich opłat i wydatków – w pełnej wysokości, aż do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. Na obecnym etapie postępowania jest to opłata od pozwu w wysokości 11.000 zł, jednak nie można tracić z pola widzenia, że w dalszej kolejności może powstać obowiązek pokrycia wydatków (opinia biegłego). Swoją wniosek, co do możliwości uiszczenia przez powoda D. K. całości kosztów sądowych, Sąd Okręgowy oparł na fakcie posiadania przez niego oszczędności w kwocie 20.000 zł, pochodzących z otrzymanych od pozwanego świadczeń w związku ze śmiercią matki.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, fakt ten bez wątpienia ma wpływ na możliwości finansowe powoda, nie powinien jednak przesądzać, sam przez się, o przesłankach z art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. W orzecznictwie przyjmuje się, że analizując sytuację materialną osób wnioskujących o zwolnienie od kosztów sądowych należy z dużą ostrożnością uwzględniać kwoty uzyskane przez strony tytułem zadośćuczynienia. Biorąc pod uwagę przy ocenie sytuacji materialnej takich osób sumy uzyskiwane z tytułu zadośćuczynienia traci się z pola widzenia cel zasądzonego zadośćuczynienia, które zmierza do wynagrodzenia pokrzywdzonemu krzywdy i ma stanowić dla niego realnie odczuwaną wartość w bieżącym, jak i w przyszłym codziennym życiu. Konieczność przeznaczenia dużej części uzyskanych tytułem zadośćuczynienia kwot na pokrycie opłat sądowych podważa cel i funkcję zadośćuczynienia (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 14 stycznia 2013r. I ACz 2047/12, LEX nr 1267313). Nie ma, więc racji Sąd Okręgowy przyjmując, iż dla oceny wniosku powoda D. K. nie miało znaczenia przeznaczenie środków otrzymanych od pozwanego i znajdujących się na rachunku bankowym powoda.

Na gruncie rozpoznawanej sprawy oznacza to, że - biorąc pod uwagę fakt, iż zarówno powód D. K. jak i jego ojciec P. K. są osobami niezależnymi, które swoje dochody w całości przeznaczają na zaspokojenie swoich najpilniejszych potrzeb życiowych - należało uznać, że także powód P. K. zasługiwał na częściowe przynajmniej zwolnienie od kosztów sądowych (w zakresie opłaty sądowej od pozwu). Z drugiej strony można wymagać od powoda D. K., aby przynajmniej niewielka część otrzymanej przez niego od pozwanego kwoty przeznaczona została na poczet wymaganych kosztów sądowych. W tym też kierunku i zakresie żałący się postulował dokonanie zmiany zaskarżonego postanowienia. Uznając zasadność tego stanowiska Sąd Apelacyjny przyjął, że powód D. K. nie jest w stanie, bez ponoszenia uszczerbku na swoim utrzymaniu koniecznym, ponieść całości wymaganych od niego kosztów, a w szczególności opłaty sądowej od pozwu (art. 102 ust. 1 u.k.s.c.).

Z tych względów zażalenie powoda D. K. uwzględniono w całości na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c.